

Byängsskolan AB
Marknadsvägen 299
183 79 Täby

2005-06-23
1 (2)
Dnr 54-2004:1421

Genomförd utbildningsinspektion vid den fristående särskolan, förskoleklassen och grundskolan Byängsskolan i Täby kommun

Bakgrund

Skolverket har genomfört inspektion vid den fristående grundskolan Byängsskolan i Täby. Inspektionen aviserades i brev den 5 maj 2004 och besök i verksamheten gjordes den 26-27 augusti 2004. Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt vilka bedömningar som gjorts av dem som svarat för utredningen. Utbildningsinspektionen fokuserar på sju områden vilka granskas ur olika aspekter. Den syftar således inte till att skapa en heltäckande bild av alla pågående verksamheter vid den aktuella tidpunkten.

Inspektionen skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Byängsskolan övergripande är av god kvalitet som ligger väl i linje med de nationella bestämmelserna och målen för grundskolan.

Inspektionen visar dock på vissa områden förbättringsområden som behöver utvecklas. Dessa redovisas nedan.

Förbättringsområden

I skolrapporten finns närmare redovisat vad som behöver förbättras inom respektive område. Skolverket bedömer att följande områden som gäller den granskade verksamheten är i behov av förbättringsinsatser, nämligen:

- skolan bör förklara och konkretisera målen i samtliga ämnen för eleverna,
- skolan bör revidera sitt handlingsprogram mot kränkande behandling så att det omfattar alla former av kränkningar samt situationen då vuxen kränker elev,

- skolan bör öka elevernas förståelse av vikten av att kunna och vilja påverka undervisningen,
- skolan bör informera elever och föräldrar om arbetsfördelningen mellan rektor och biträdande rektor.

Uppföljning

Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Skolverket avser att följa upp kvalitetsförbättringarna inom cirka två år.

På Skolverkets vägnar

Leif Davidsson
Avdelningschef

Tommy Bucht
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråden Lee Gleichmann och Claes-Göran Aggebo samt enhetschef Marie-Hélène Ahnborg deltagit.

Bilaga:
Rapport

Kopia till
Täby kommun
Enligt sändlista

Utbildningsinspektion i Byängsskolan, fristående förskoleklass och grundskola årskurs 1-9 samt fristående särskola årskurs 1-10

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till utbildning och omsorg
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Byängsskolan	Antal barn/elever
Grundskola	453
Särskola	14
Förskoleklass	44
Skolbarnsomsorg	173

Ovan redovisade antal barn/elever är skolans egna siffror.

Hösten år 2001 fick Byängsskolan från Skolverket ett godkännande som fristående skola. Skolan är idag godkänd som fristående grundskola med årskurserna 1-9, förskoleklass och särskola med årskurserna 1-10. Flertalet elever kommer från skolans närområde.

Utbildningen vid skolan är under utbyggnad och omfattar läsåret 2004/2005 förskoleklass samt grundskolans årskurs 1-8. Skolan arbetar åldershomogent (eleverna är lika gamla). I skolan finns också en särskola med 14 elever i två grupper; där den ena utgörs av förskoleklassen och årskurs 1-3, den andra av årskurs 4-6. Särskolan arbetar alltså åldersintegrerat (eleverna har olika ålder).

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i arbetslag. På skolan finns en styrgrupp med en ekonomisk rådgivare, ämneslag och utvecklingsgrupper. Utvecklingsgrupperna är sammansatta av företrädare för olika arbetslag. Fritidsverksamhetens personal och lärarpersonal arbetar integrerat från förskoleklass till årskurs 3.

Huvudmannen är ett aktiebolag benämnd Byängsskolan AB med organisationsnummer 556611-5795. Bolagets ägare är dess styrelseordförande och verkställande direktör. Huvudmannen har för Skolverket redovisat en översiktlig balanserad budget för räkenskapsåret 2002-09-01 till 2003-08-31 i vilken intäkterna baseras på kommunala bidrag som täcker de redovisade kostnaderna. Skollokalerna ligger centralt i Täby och hyrs ut av Täby kommun. Skolan är byggd 1968 och ombyggd 1994. Höstterminen 2003 tillkom en paviljong. Skolan består av sammanlagt elva byggnader och är i princip fri från klotter.

Genomförandet av inspektionen i Byängsskolan

Skolverket sände den 5 maj 2004 skriftlig information till skolans huvudman om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Byängsskolan har bestått av undervisningsråden Tommy Bucht och Lee Gleichmann. Besök i Byängsskolan genomfördes den 26 och 27 augusti 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och Byängsskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till Skolverket eller finns publicerade på Internet etc.

I Byängsskolan genomfördes formella intervjuer med rektorn och biträdande rektor. Dessa är också ägare till skolan. Lärare, elever, föräldrar, skolsköterska samt fritidshemspersonal intervjuades också. Lektioner/arbetspass från förskoleklass till årskurs 8 besöktes. Under besöket fördes också samtal med lärare, elever och föräldrar i sarskolan. Även här gjordes lektionsbesök.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna för det offentliga skolväsendet framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön. Fristående skolor skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för det offentliga skolväsendet.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden i överensstämmelse med dessa.

I Byängsskolans kvalitetsredovisning för 2002/2003 beskrivs resultat, måluppfyllelse och åtgärder av arbetet med prioriterade mål, däribland arbetet med normer och värden. Skolan visar med hjälp av enkäter att elever och föräldrar är mycket nöjda med skolans verksamhet totalt. Man kan ur skolans enkäter bland annat utläsa att föräldrarna har en positiv uppfattning av skolans lärare. Resultatet av skolans arbete mot kränkande behandling är gott. Elever, föräldrar och personal anser att Byängsskolan är en trygg skola att vistas i. De vuxna och de äldre eleverna framstår som föredömen för de yngre eleverna. Skolan arbetar aktivt för att stor hänsyn skall tas till de elever som går i den fristående sarskolan. Eleverna i den fristående sarskolan får hjälp och stöd vid raster och matsituationer. Skolans ägnar särskild kraft åt arbetet med normer och värden i de lägre åldrarna dels genom ett faddersystem dels genom "Friends och skyddsänglar". Detta arbete präglar sedan eleverna under hela deras tid på Byängsskolan. Arbetet beskrivs mer under kapitel 3 Arbetsmiljö och delaktighet.

Byängsskolans formella organ för elevinflytande, elevrådet och klassråden, uppges av eleverna fungera väl. Eleverna anser att rektor och lärare lyssnar då de vill påverka. Exempel på vad som kan bli föremål för elevpåverkan är idrottsaktiviteter och utemiljön.

Eleverna visar lust att lära genom att vara tydligt uppmärksamma och deltagande på lektionerna. Eleverna tar också hänsyn till varandra genom att respektera andras uppfattningar och själva framföra sina egna övertygelser och argument.

Flera elever uppger att lärarna bestämmer det mesta av undervisningens innehåll och hur lektionerna utformas. Elevernas möjligheter att påverka undervisningen varierar mellan de olika lärarna.

Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att stärka elevernas delaktighet och utveckla deras förmåga, att utifrån sina förutsättningar förstå vikten av att kunna och vilja påverka beslut om verksamheten och utbildningen.

Eleverna och vuxna i den fristående särskolan visar stor respekt för varandra. Ett talesätt i gruppen är "här skrattar vi med, inte åt varandra". Lärarna är mycket lyhörda och flexibla inför elevernas behov. Eleverna visar lust att lära och respekt för varandra. Även eleverna i den fristående särskolan deltar i projektet med "friends och kamratstödjure".

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans resultat gällande elevernas demokratiska värderingar är bra. Inspektionen visar att skolans arbete med faderssystem, friends och skyddsänglar i de lägre åldrarna fungerar väl och når avsett resultat.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges, för det offentliga skolväsendet, i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Utbildningen i fristående skolor skall ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Byängsskolans kvalitetsredovisning finns numrerade prioriterade mål för skolan. Skolans mål nummer fyra säger att "alla elever skall ges möjlighet att uppnå målen i Byängsskolans kursplaner och minst 95 procent av eleverna skall nå dessa mål". Skolverkets inspektion visar att skolans lärare har gjort en analys av resultaten, vidtagit åtgärder där det har behövts och uppnått uppställda mål.

Skolan väljs ofta av elever på grund av nivån på elevernas kunskapsresultat. Resultatet på de nationella proven för 2003/2004 för årskurs 5 visar att alla elever har uppnått målen i engelska. I matematik uppnår 95 procent av eleverna målen och i svenska uppnår 90 procent målen.

Bland de elever som ej uppnår målen finns en övervikt av pojkar. Den analys lärarna gör av detta visar att pojkarnas ambitioner generellt är lägre än flickornas. Inspektörerna vill påpeka vikten av att alla barn och ungdomar, oberoende av kön, geografisk hemvist och ekonomiska förhållanden skall ges möjligheter att nå utbildningens mål. Hur skolan skall komma tillrätta med detta är för närvarande föremål för diskussion. En metod som övervägs är att praoverksamheten skall genomföras i pojk- och flickgrupper. Skolans idé är att man i detta sammanhang har en större möjlighet att påverka pojkarnas ambitionsnivå.

Föräldrar och elever redovisar uppfattningen att eleverna får goda ämneskunskaper, att de ges stöd och att de får information om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen i samband med utvecklingssamtalen. Målen sätts och utvärderas av elev, lärare och föräldrar i dessa samtal. Lärarna redovisar slutligen resultaten för rektorn. Trots detta har många elever svårt att redogöra för några av sina kunskapsmål. Eleverna betonar att det är lärarna som bäst vet vad eleverna behöver för ämneskunskaper och att eleverna litar på lärarna.

Eleverna i den fristående sarskolan kanner i det stora hela till målen för sin utbildning. Diskussioner runt kunskapsmål och kunskapsbedömningar sker löpande dels för gruppen, dels för den enskilde eleven. Alla elever har individuella utvecklingsplaner för att synliggöra elevernas kunskapsutveckling. Utifrån sina förutsättningar deltar eleverna i detta arbete. Elevernas föräldrar deltar alltid.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att elevernas kunskapsresultat är goda. Skolan arbetar med en stark betoning på kunskaper. Skolan bör dock förtydliga målen i alla ämnen för eleverna.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet med att forma en god miljö - fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Fristående skolor skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö, för att förebygga kränkningar och för att ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

På Byängsskolan finns fyra dokument som behandlar skolans arbete mot kränkande behandling: "Att stoppa mobbning går", "handlingsplan för kränkande särbehandling", "spelregler för det interna samarbetet" samt skolans "värdeplattform".

Inget av dessa dokument uttrycker något om vuxen-elev-perspektivet (då lärare eller annan vuxen kränker barn). Skolan bör därför utveckla handlingsprogrammet så att det även innefattar sådana situationer.

Skolan har en organisation med så kallade skyddsänglar och kamratstödare. Ansvariga för detta arbete är en medarbetare från fritidshemmet och skolsköterskan. Skyddsänglarnas verksamhet riktas mot elever i förskoleklass och årskurs 1-4. Eleverna får anmäla sitt intresse och kan sedan bli valda av sina kamrater. Varje barngrupp har två stycken representanter, en pojke och en flicka. Dessa träffas sedan tillsammans med de ansvariga varannan vecka för att delge och diskutera de eventuella problem som har dykt upp. I årskurs 5 till och med årskurs 9 finns kamratstödare och de arbetar efter "Friendskonceptet". De yngre eleverna byts varje termin och de äldre väljs på ett och ett halvt år. Alla dessa elever får genomgå en utbildning. Där får de bland annat lära sig att förstå tystnadsplikt och skillnaden mellan begreppen skvallra och informera.

Vid en eventuell kränkning kontaktas alltid föräldrarna. Föräldrarna berättar att de är mycket nöjda med skolans sätt att arbeta mot mobbning och att det är tryggt att ha sina barn på skolan.

Inspektörerna bedömer att arbetet mot kränkande behandling i Byängsskolan bra.

Arbetet mot kränkande behandling i den fristående särskolan sker fortlöpande. "Det gäller att vara koncentrerad, känna eleverna väl, förstå hur de tänker och ligga steget före dem" uttrycker lärarna. Den fristående särskolan arbetar med att "ge eleverna verktyg" för att själva eller med hjälp av vuxna, hitta lösningar vid problematiska situationer. När konflikter uppstår belyses dessa ofta genom drama. Inspektörerna bedömer arbetet mot kränkande behandling i den fristående särskolan som gott. Skolan bör fortsätta sitt arbete med att inbegripa eleverna i det fördjupade arbetet kring värdegrundsfrågor.

Skolhälsovården är inhyrd från kommunen. Skolsköterskan arbetar halvtid på skolan och följer det förutbestämda hälsoprogrammet. Detta omfattas av förebyggande hälsovård men även tre allmänna hälsokontroller jämt utspridda under skoltiden. Dessutom erbjuds eleverna kontroll av syn och hörsel. Skolsköterskan anser själv att det är god kvalitet på skolhälsovården på skolan. Skolsköterskan har erfarenhet att det finns ett behov av mer tid till eleverna och har initierat en diskussion om detta med rektorn.

Skolan har förutom idrott extra fysiska aktiviteter på schemat. Exempel på detta är återkommande turneringar i handboll, basket, innebandy, skolkjoggen-Må Bra projektet och "Byäng around the world race". Det sistnämnda är ett projekt där eleverna skall försöka att gå en sträcka som motsvarar ett varv runt jordklotet. Inspektionen visar att skolan på ett bra sätt strävar efter att ge eleverna förutsättning att regelbundet bedriva fysiska aktiviteter.

När det gäller elevernas inflytande konstaterades tidigare under rubriken Normer och värden att arbetet med klass- och elevråd upplevs som positivt. Eleverna tar råden på allvar och upplever att de kan påverka. Enligt rektorn är klassråd på skolan obligatoriskt. Trots detta uppger några av de äldre eleverna att de har klassråd enbart vid behov.

Skolan har som ett mål att alla elever skall vara delaktiga i planering, genomförande, utvärdering och förbättring av klassrumsarbetet (eleverna använder en särskild bok "elevboken" till detta arbete). Detta mål är ännu inte helt nått och åtgärder planeras för detta. Lärarna bestämmer elevernas grundkurs/baskunskaper och eleverna har sedan sitt val vid fördjupning och breddning.

Skolan har ett faddersystem för eleverna. Detta system uppskattas av föräldrarna. Vid intervjuer med lärare, rektor och elever framgår att systemet idag är mycket beroende av lärare och arbetslag. Det fungerar på olika sätt i skolans arbetslag. Lärarna uppger att de har ett personligt ansvar att sköta detta och efterlyser en samordning från skolledningen.

Föräldrasamarbetet upplevs av alla inblandade parter som positivt. Samverkansformerna är Byängsskolans föräldraförening och Byängsrådet (ett forum som skolan har för samverkan med föräldrarna). Byängsrådet sammanträder två till

tre gånger per termin. Skolan har också en tidning, som heter Byängsbladet, som är uppskattad av föräldrarna. Den ges ut av skolan med rektorn som ansvarig utgivare och produceras av eleverna med vuxenstöd från skolan. Tidningens innehåll är till övervägande del elevmaterial.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att arbetet med arbetsmiljö och delaktighet är bra. Skolan bör dock revidera handlingsprogrammet mot kränkande behandling så att det omfattar situationen då vuxen kränker elever. Positivt är skolans förebyggande arbete med skyddsänglar och kamratstödare samt den personalens stora engagemang i detta. Skolan bör arbeta för att stärka elevernas delaktighet i undervisningen. Föräldrars möjlighet till inflytande via formella råd fungerar väl.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet med lärandet är skolans huvudprocess för att utveckla kunskaper och färdigheter. Arbetet för att nå målen skall utformas av eleverna och personalen i samverkan. Samverkan skall också ske med hemmen. Allsidighet och saklighet är väsentliga vid utformningen av undervisningen. Skollagen slår också fast att hänsyn skall tas till elever i behov av särskilt stöd.

Granskningen inriktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till de lärandes olika behov. Innehåll och organisering av studierna liksom arbetsformerna och kontakterna med hem, samhälle och arbetsliv är andra områden som uppmärksammas.

Grundskolans undervisning sker i åldershomogena grupper. Eleverna vet sina arbetsuppgifter och hur de skall utföras. Eleverna stör inte varandra. De flesta lektioner som besöktes hade lärarledd undervisning men även andra modeller förekommer. Stämningen präglas av lugn och harmoni. Skolan nivågrupperar alltid undervisningen i engelska och matematik i årskurs 7-9. Elevgrupperna blir fler med färre elever per grupp. Grupperna är inte permanenta. Såväl elever som lärare upplever att de elever som är i behov av stöd på det sättet lättare kan få det. Stödet till elever i de högre åldrarna ges av klass- och speciallärare. Stödet i de lägre åldrarna ges på grupp-timmar. Byängsskolan har fyra speciallärare. Skolan har också en liten grupp där elever som behöver särskilt stöd lättare kan få det tillgodosett. I den lilla gruppen arbetar två av skolans speciallärare.

Alla elever har individuella studieplaner. För de elever som är i behov av särskilt stöd i matematik, engelska och svenska upprättas åtgärdsprogram av skolans specialpedagoger.

Alla lärare är tydliga med att man arbetar med de nationella styrdokumenterna och diskuterar med eleverna hur målen skall uppnås. På föräldramöten vid skolstarten varje hösttermin och på utvecklingssamtalen informeras föräldrarna om målen.

Skolan låter sina elever delta i de nationella proven. Utvärdering av undervisningen sker konstant i alla grupperna. Elev- och föräldrautvärderingar sker genom utvecklingssamtal och årliga enkäter. En annan form av utvärdering är LäsUtvecklingsSchema (LUS) som är ett kvalitativt bedömningsinstrument där individens läsförmåga relateras till en utvecklingspsykologisk beskrivning av

läsutvecklingen. Byängsskolan har också infört s.k. portfolio som ett utvärderingsinstrument. Portfolioprincipen innebär att eleverna under en längre tid samlar sina arbeten och tränas i att sätta mål, reflektera över och utvärdera sin egen kunskapsutveckling. Det arbetet är under uppbyggnad.

Skolan arbetar med åtgärdsprogram enligt förordningen om fristående skolor.

Byängsskolan har för sin elevvård ett system med konferenser. Första steget är en mötesform som kallas EVG (elevvårdsgrupp). I denna deltar skolledningen, skolpsykolog, skolsköterska och speciallärare. Nästa steg är EVK (elevvårdskonferens) där beslut om elever fattas.

Skolan samarbetar med samhället. Som exempel på detta kan nämnas ett projekt med Svenskt näringsliv, ett brottsförbyggande arbete med polisen, drogförebbyggande verksamhet och tekniksamarbete med Täby sändaramatörer.

I den fristående särskolan är utbildningen anpassad till varje elevs förutsättningar. Utbildningen styrs enligt lärarna av skollagen, särskoleförordningen och läroplanen. Skolan använder egna konkretiseringar av de nationella kursplanerna. Lärare och elever arbetar långsamt och metodiskt. Man repeterar varje arbetsuppgift så länge det behövs. Drama är en ofta använd förklaringsmodell. Arbetsformerna varierar mycket och anpassas alltid till eleverna och deras förmåga. Strukturen på verksamheten är stark och tydlig. Varje dag är till sin form lik den föregående. Enheten är integrerad i den övriga skolan.

Sammanfattningsvis visar inspektionen på många exempel på lärande som överensstämmer med statens mål och riktlinjer. Utvärderingen av undervisningen är tydlig för såväl elever som deras föräldrar. Eleverna får det stöd de har rätt till.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå målen för denna tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om den fristående skolan har en fungerande ledning och styrning av verksamheten och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen och för att värna enskilda elevers rätts-säkerhet.

Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och delaktig i det vardagliga arbetet på skolan. Föräldrarna deklarerar sin uppskattning över att rektorn alltid är öppen för en dialog. När det gäller den pedagogiska verksamheten uppger personalen att de tillsammans med skolledningen arbetar med den pedagogiska utvecklingen på skolan. Styrande dokument för verksamheten är de nationella styrdokumentet och skolans egna arbetsplan som konkretiserar de nationella styrdokumentet.

Skolan har en kvalitetsredovisning där man kan utläsa skolans måluppfyllelse samt vilka åtgärder skolan ämnar vidta då målen inte uppnåtts. Rektorn och

biträdande rektorn gör löpande egna uppföljningar och utvärderingar av verksamheten och har genom sin stora närhet god kontroll.

Rektorn och den biträdande rektorn har arbetsuppgifterna tydligt uppdelade mellan sig. Inget tyder på att rektorns arbetsuppgifter är delegerade. Ansvaret ligger alltid på rektorn. Uppdelningen av arbetsuppgifterna är tydlig för personalen men inte känd för elever och föräldrar. Detta bör därför förtydligas för dessa två grupper.

Rektorn och biträdande rektorn sitter också i styrelsen för det aktiebolag som sedan den 25 juni 2001 är huvudman för skolan.

Rektorn är utbildad lärare med lång erfarenhet från yrket. Rektorn genomgick den statliga rektorsutbildningen 1991-1994.

Byängsskolans har en pedagogisk ledningsgrupp med ansvar för utvecklingen av skolans pedagogik. Denna grupp består av skolledningen och fyra utvecklingsledare. Skolan har också utvecklingsgrupper där all pedagogisk personal på skolan deltar. Utvecklingsgrupperna diskuterar och vidareutvecklar den röda tråden i organisationen från förskoleklass till årskurs 9 i frågor som gäller elevsyn, samarbete, pedagogik och arbetsmiljö. Personalen är dessutom fördelad på tio olika arbetslag och sex ämneslag. I dessa planeras, genomförs och utvärderas den dagliga verksamheten. Deras arbetsuppgifter är bl.a. att organisera och genomföra inköp och skriva kursplaner. De båda sistnämnda grupperna skall följa forskning och utveckling inom sina områden. Denna organisation medverkar till ett omfattande samarbete på skolan.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans styrning, ledning och kvalitetsarbete är bra. Speciellt vill inspektörerna framhålla rektorns förtrogenhet med den dagliga verksamheten. Ett förbättringsområde är att fördelningen av arbetsuppgifter mellan rektorn och biträdande rektorn behöver förtydligas för elever och föräldrar. Inspektörerna vill speciellt lyfta fram det positiva i att skolan har en speciell grupp som arbetar med utveckling av pedagogiska frågor.

6. Tillgång till utbildning och omsorg

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för skolväsendet. En fristående skola skall vara öppen för alla barn och ungdomar som har rätt till utbildning i motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som förutsätts i skollagens bestämmelser. Även principerna för intagning och informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

Skolan arbetar efter de nationella timplanerna. Skolans inriktning är att förstärka ämnena idrott, svenska, engelska och matematik genom att ge dem större utrymme på schemat.

Elevprognosen för skolan är positiv och många elever söker sig hit. Skolan är öppen för alla som önskar gå här och urvalet görs utifrån upptagningsområde, syskonförtur och ansökningstid. Skolan är anpassad för att ta emot elever med fysiska hinder.

Skolan erbjuder undervisning i modersmål, svenska som andraspråk och elevens val.

I Byängsskolan får föräldrarna genom föräldramöten, Byängsrådet, "elevboken", veckobrev och utvecklingssamtal informationen om utbildningen.

Den fristående sarskolan samverkar i hög grad med samhället. Skolans personal vill motverka att gruppen blir en isolerad ö dels i skolan, dels i samhället. Grundskolans årskurs 7-9 är involverad i denna verksamhet.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolan är öppen för alla elever som har rätt till utbildning. Skolan uppfyller också de krav som ställs om utbildningens omfattning och information om skolans verksamhet till hemmen. Skolan har flera elever med ett annat modersmål än svenska och dessa elever erbjuds modersmål.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Utbildningen skall vara avgiftsfri.

Vid inspektionen granskas dessa och andra förutsättningar för att bedriva en utbildning av god kvalitet. Även skolans ekonomiska stabilitet och de långsiktiga förutsättningarna för verksamheten behandlas.

Byängsskolan AB har ordnad ekonomi som visar på ett visst överskott.

Skolan har ett bibliotek. Vid besökstillfället var böckerna fördelade på de olika undervisningssalarna. Orsaken är att skolan håller på att omdisponera sina utrymmen. Den tidigare bibliotekslokalen fungerar som datasal. Skolan ligger på promenadavstånd från kommunens bibliotek, som skolan använder. Skolan har en nyinrättad no/tekniksal med ett rikt utbud av material och undervisningsmöjligheter. Skolan har hemkunskap på Ävagymnasiet.

Personalens utbildning överensstämmer med den undervisning de är ansvariga för. Elever medverkar då sökande till nya lärartjänster intervjuas. Skolan har ett system med mentorer för att underlätta för nyanställd personal. Samtliga som erbjuds en anställning inom verksamheten, lämnar ett utdrag ur det register som förs enligt lagen om belastningsregister.

Skolan ger sina anställda en kompetensutveckling som utgår från de behov verksamheten har. Enligt alla intervjuade lärare är tillgången på kompetensutveckling god. Lärarna har meddelat rektorn att de behöver extra kompetensutveckling när de för första gången skall betygsätta sina elever. Denna kompetensutveckling är planerad och skall starta hösten 2004 enligt rektorn.

Inspektörerna anser att lokalerna, läromedlen och utrustningen på skolan håller god kvalitet. De yngre eleverna klagar ibland på att fritidshemmens lokaler är trånga. Samma sak upplever de äldre eleverna i träslöjden. Skolgården upplevs som inbjudande av eleverna. De har också till en viss del deltagit i utemiljöns utformning.

Byängsskolan tar enligt rektor, elever, personal och föräldrar inte några avgifter för sin verksamhet.

Sammanfattningsvis anser Skolverkets inspektörer att skolans resurser är tillräckliga för att fullgöra skolans uppdrag. Skolan har lyckats väl med att rekrytera personal som har en utbildning som är avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Byängsskolan är av god kvalitet. Det pedagogiska arbetet överensstämmer väl med läroplanens krav och de pedagogiska frågorna har en framträdande plats. Som exempel på detta är den särskilda ledningsgrupp som uteslutande arbetar med pedagogisk utveckling på skolan. Personalen och rektorn har höga ambitioner då det gäller elevernas lärande. Skolan har goda kunskapsresultat och ett väl fungerande stöd ges till de elever som behöver det. Skolans arbete med skyddsänglar och kamratstödjare bör framhållas.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

Kunskaper

- Skolan bör förklara och konkretisera målen i samtliga ämnen för eleverna.

Arbetsmiljö och delaktighet

- Skolan bör revidera handlingsprogrammet mot kränkande behandling så att det omfattar alla former av kränkningar samt situationen då vuxen kränker elever.
- Skolan bör öka elevernas förståelse av vikten av att kunna och vilja påverka undervisningen.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

- Skolan bör informera elever och föräldrar om arbetsfördelningen mellan rektor och biträdande rektor.

Datum

Ort

2005-06-23

Stockholm

Tommy Bucht

Lee Gleichmann